

Kermauner, Aksinja: **Bela kot galeb.**

Ilustr. Maja Lubi. Spr. beseda Ingrid Žolgar.

Jezero: Morfem, 2014. (Ljubezni je za vse dovolj; 8), 25 str.

| C | B- stopnja | spremna beseda

| albinizem, drugačnost, slabovidnost

Slikanica na preprost in nazoren način predstavi Binco, punčko z albinizmom, ki je bela ko galeb. Deklica je na morju s staršema, izogiba se vročemu soncu, pa tudi sicer plava oblečena, s klobučkom na glavi in s sončnimi očali. Binca zaradi albinizma ne vidi dobro in ima vrsto težav, vendar je srečna, saj s sluhom spoznava ljudi in okolico, uživa življenje v družbi prijetnih ljudi in raznovrstnosti zvokov, ki nas obdajajo.

Drugačnost, spoznavanje drugačnih otrok in vključevanje le-teh v otroško in mladinsko literaturo je trend v vseh razvitih mladinskih literaturah po svetu. Po drugi strani tudi ustvarjanje primernih knjig, da bi jih lahko brali drugačni (otroci z učnimi težavami, z motnjami v duševnem razvoju, dolgotrajno bolni in gibalno ovirani, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni idr.) To je bila tudi tema 34. kongresa IBBY v Mexico City, septembra 2014 - branje kot izkušnja vključenosti: *La lectura como experiencia de inclusión: Que Todos Signifique Todos/May everyone really mean everyone.*

Spodbude za branje:

- Besedilo bomo brali interpretativno, da bodo otroci zares začutili, kako je Binca odvisna od zvokov. In ob ilustracijah Maje Lubi, ki so nežne in bele kot Bincina koža in lasje.
- Enemu otroku zavežemo oči, drugi bodo pa hodili mimo njega; jih bo spoznal po hoji in po šumu njihovih obuval? Jih bo spoznal po glasu, ko bo vsak otrok povedal stavek ali dva? Bo po zvoku spoznal odpiranje vrat in oken, pisanje na tablo idr.? (Bodimo pazljivi: oči zavežemo res samo tistemu otroku, ki si tega želi oz. mu ni neprijetno!!!)
- Otroku naj ugiba z zavezanimi očmi, da bo dobil občutek, da je to pravzaprav težko, vendar bi se z vajo počasi najbrž lahko zanesel na svoj sluh. (Otroku z zavezanimi očmi lahko ponudimo tudi različne predmete, da jih otipa; jih bo spoznal? Morda po vonju ali okusu? Slep in slabovidni dobro razvijejo druge čute.)

Nadaljnje spodbude za branje:

- Otrokom bomo slikanico predstavili, ko opazijo albinizem (eden od vrstnikov ali otrok v njihovi bližini je albin), zvedeli bodo mdr., da albinizem prizadene kožo, lase in oči (vid). V tem primeru bo slikanica prispevala k razumevanju in sprejemanju.
- Lahko pa slikanico vključimo v širši projekt, ko z različnim bralnim gradivom otroci spoznavajo slepoto in slabovidnost kot eno od »različnosti«.
- Kakšno knjigo bi ponudili otroku, ki je slep? Knjigo, ki jo lahko tiplje: tipno slikanico otrokom in knjigo v brajici oz. v prilagojenem računalniškem formatu mladostnikom in odraslim.
- Aksinja Kermauner (1956), pisateljica, pesnica in učiteljica, tiflopedagoginja (=učiteljica za slepe in slabovidne otroke), je v Sloveniji vodilna avtorica, ki se v mladinski literaturi ukvarja s problematiko slepih in slabovidnih. Na tem področju je med drugim izdala knjigi *Kakšne barve je tema?* (Zavod za slepo in slabovidno mladino, 1996) in *Tema ni en črn plašč* (Mladinska knjiga, 2001), nato pa tudi prvo slovensko avtorsko tipno slikanico *Snežna roža* (Miš, 2005), v projektu »Tipanka v vsako slovensko knjižnico« pa slikanico *Žiga špaget gre v širni svet* (Miš, 2010).
- Za mladostnike je s to temo napisala romana *Berenikini kodri* (Miš, 2006) in *Orionov meč* (Miš, 2008) ter delno tudi roman *In zmaj je pojedel sonce* (Sodobnost International, Vodnikova založba (DSKG), 2011).
- Povabimo avtorico Aksinjo Kermauner na šolo. Z njenimi knjigami se bodo lahko bralci vseh stopenj dobro pripravili na njen obisk.